

Sukupuolinäkökulman valtavirtaistaminen – Tasa-arvon edistäminen osaksi kaikkea toimintaa

Sukupuolinäkökulman valtavirtaistaminen tarkoittaa sitä, että tasa-arvon edistämisen tavoite sisällytetään kaikkeen toimintaan. Tämä velvoite koskee kaikkia valtion ja kuntien viranomaisia. Tasa-arvoa on mahdollista edistää monella yhteiskunnan eri alueella.

Kuinka sukupuolinäkökulmaa voidaan valtavirtaistaa?

Palvelut:

Hyvin järjestetyt palvelut luovat perustan tasa-arvolle. Kun ihmiset otetaan huomioon naisina ja miehinä sekä tyttöinä ja poikina, palvelut on mahdollista kohdentaa paremmin sekä lisätä niiden laatua ja tehokkuutta. Palvelujen kehittämisessä tärkeää on selvittää oleellisia sukupuolieroja ja sitä, miten ne vaikuttavat tasa-arvon toteutumiseen käytännössä.

Toiminnallinen tasa-arvosuunnittelu:

Toiminnallisen tasa-arvosuunnitelman tavoitteena on edistää tasa-arvoa organisaation toiminnoissa ja palveluissa sekä varmistaa, että sukupuolinäkökulma on huomioitu kaikessa toiminnassa. Suunnitelmassa voidaan määritellä tavoitteet, toimenpiteet, vastuut ja seurantatavat. Se luo rakenteet ja toimintatavat pitkäjänteiselle kehittämiselle ja seurannalle. Toiminnallinen tasa-arvosuunnitelma on siis suunnitelma siitä, kuinka sukupuolinäkökulmaa valtavirtaistetaan organisaatiossa.

Tukeeko kunnan liikuntatoimi eri sukupuolten tasa-arvoisia mahdollisuuksia harrastaa ja liikkua?

Kuinka sukupuolten erilaiset tarpeet huomioidaan julkisessa liikenteessä?

Kuinka sosiaali- ja terveyspalvelut tukevat poikien ja miesten erityistarpeita?

Millä tavoin sukupuolten tasa-arvoa edistetään perusopetuksessa?

Edistävätkö kunnan hankinnat sukupuolten tasa-arvoa?

Sukupuolivaikutusten arviointi:

Sukupuolivaikutusten arviointi eli suvaus tarkoittaa toimenpiteiden ja päätösten arvioimista ennakkoon sukupuolivaikutusten kannalta. Arvioinnin avulla voidaan suunnitella toimenpiteitä, jotka sopivat ihmisten erilaisiin tarpeisiin, välttävät syrjivät vaikutukset ja edistävät tasa-arvoa. Sukupuolivaikutusten arviointia tarvitaan aina, kun tehdään ihmisiin vaikuttavia toimenpiteitä: esimerkiksi valmistellaan lainsäädäntöä, suunnitellaan palveluita, tehdään resursseja koskevia päätöksiä tai toteutetaan erilaisia hankkeita.

Kysymykset sukupuolivaikutusten arvioinnin tueksi:

1. Onko toiminnalla vaikutusta ihmisten elämään ja arkeen?
2. Onko toiminta-alueella naisten ja miesten välillä merkittäviä eroja?

Jos vastaus kysymyksiin on KYLLÄ, toiminnalla on todennäköisesti sukupuolivaikutuksia. Tee tällöin perusteellisempi sukupuolivaikutusten arviointi.

Arvioi sukupuolivaikutukset myös, jos et tiedä vastausta!

Tilastointi:

Pääsääntöisesti kaikki tilastot ja tiedot tulee esittää sukupuolen mukaan eriteltyinä sukupuolten välisten erojen ja yhtäläisyyksien havaitsemiseksi. Lisäksi on selvítettävä, mistä erot johtuvat ja mitä merkitystä niillä on tasa-arvon kannalta. Sukupuolen yhteys muihin ominaisuuksiin, kuten ikään, kansalaisuuteen ja uskontoon ei aina selviä tilastoista, vaan vaatii tarkempaa analysointia. Myös sukupuolen moninaisuus jää usein piiloon tilastoissa.

TASA-ARVOLAIN VELVOITTEET:

Tasa-arvolaki velvoittaa työnantajan, viranomaisia sekä oppilaitoksia ja muita opetusta antavia tahoja edistämään sukupuolten tasa-arvoa tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti.

OPPAITA SUKUPUOLINÄKÖKULMAN VALTAVIRTAIMISESTA:

- Sukupuolisilmälasit käytössä. Käsikirja ministeriöiden tasa-arvotyön tueksi:
www.stm.fi/tasa-arvo/sukupuolisilmalasis
- Käytännön keinoja kuntien tasa-arvotyöhön. Tasa-arvolla laatua ja asiakaslähtöisyyttä palveluihin:
shop.kunnat.net/product_details.php?p=2906